

Zittingsdocument

B9-0220/2024

17.4.2024

ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 111, lid 3, van het Reglement

over de gedelegeerde verordening van de Commissie van 12 maart 2024 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/126 van de Commissie tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC)
(C(2024)01488 – 2024/2663(DEA))

Martin Häusling, Benoît Biteau, Lydie Massard

namens de Verts/ALE-Fractie

Manon Aubry, Anja Hazekamp, Leila Chaibi, Marina Measure, Younous Omarjee

namens de Fractie The Left

Christophe Clergeau, Marc Angel, Maria Arena, Theresa Bielowski, Delara Burkhardt, Pascal Durand, Matthias Ecke, Raphaël Glucksmann, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Aurore Lalucq, Pierre Larrousurou, Karsten Lucke, Nora Mebarek, Jozef Mihál, Maria Noichl, René Repasi, Andreas Schieder, Günther Sidl, Tiemo Wölken

B9-0220/2024

Resolutie van het Europees Parlement over de gedelegeerde verordening van de Commissie van 12 maart 2024 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/126 van de Commissie tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC) (C(2024)01488 – 2024/2663(DEA))

Het Europees Parlement,

- gezien de gedelegeerde verordening van de Commissie (C(2024)01488),
 - gezien artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013¹, en met name artikel 13, lid 3, en artikel 152, lid 6,
 - gezien Verordening (EU) 2018/841 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 525/2013 en Besluit nr. 529/2013/EU,
 - gezien artikel 111, lid 3, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de gedelegeerde verordening, die op 12 maart 2024 is vastgesteld, op 14 maart 2024 is meegedeeld aan de leden van de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling van het Europees Parlement en dat op die dag werd aangekondigd dat er op 19 maart 2024 een stemming zou plaatsvinden over een vroegtijdige verklaring van geen bezwaar, waardoor de gebruikelijke termijn van twee maanden waarin de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid zou kunnen verzoeken om bezwaar aan te tekenen, werd verkort tot één week, hoewel de eco-conditionaliteit van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) een gedeelde bevoegdheid is van beide commissies en de instandhouding van blijvend grasland een belangrijke kwestie is in verband met het klimaatbeleid van de Unie;
- B. overwegende dat een gedelegeerde handeling bedoeld is om de toepassing van een verordening te verduidelijken, en niet in strijd mag zijn met de beleidsoriëntatie van de basishandeling, noch bestaande gedelegeerde handelingen mag wijzigen op een manier die niet overeenstemt met de doelstellingen ervan;
- C. overwegende dat het GLB, zoals beschreven in de artikelen 5 en 6 van Verordening

¹ PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1.

(EU) 2021/2115, met name de volgende doelstellingen heeft: het bieden van steun met het oog op een leefbaar bedrijfsinkomen en veerkracht van de landbouwsector in de hele Unie, ten behoeve van een grotere voedselzekerheid voor de lange termijn (artikel 6, lid 1, punt a)); matiging van en aanpassing aan klimaatverandering, onder meer door de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en meer koolstof vast te leggen (artikel 6, lid 1, punt d)); bevordering van de duurzame ontwikkeling en het efficiënte beheer van natuurlijke hulpbronnen (artikel 6, lid 1, punt e)); en het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot de instandhouding van habitats en landschappen (artikel 6, lid 1, punt f));

- D. overwegende dat de gedelegeerde verordening wordt gerechtvaardigd op grond van een “structurele verandering” in de vorm van kleinere veestapels in een aantal lidstaten als gevolg van een marktheroriëntering, hoewel de Commissie geen effectbeoordeling heeft uitgevoerd om dit te kwantificeren of te rechtvaardigen, waardoor het ook ontbrak aan een analyse van de gevolgen van vrijhandelsovereenkomsten, en aan een evaluatie van de tekortkomingen van de nationale strategische GLB-plannen om de uitdagingen aan te pakken waarmee extensieve veehouderijen worden geconfronteerd; overwegende dat alternatieve benaderingen, zoals het optimaliseren van gekoppelde rechtstreekse betalingen of het richten van betalingen op gebieden met specifieke beperkingen, niet in overweging zijn genomen;
- E. overwegende dat uit een recent verslag van Eurostat² blijkt dat de aanzienlijke vermindering van de veestapel in de EU voornamelijk het gevolg is van een duidelijk neerwaartse trend in de varkensvleesproductie; overwegende dat als er echter alleen wordt gekeken naar herkauwers, die in staat zijn zich op weidegronden te voeden, we dan zien dat de scherpe daling in enkele atypische lidstaten het algehele beeld doet kantelen en het feit verhult dat de omvang van de vermindering van de veestapel in de lidstaten in overeenstemming blijft met de verliesratio van 5 % die geldt voor de instandhouding van blijvend grasland in het kader van GLMC 1;
- F. overwegende dat de gedelegeerde verordening het resultaat is van decennialange ontoereikende steun voor extensieve veehouderijen, die overigens aanzienlijke milieuvoordelen opleveren, en een verdere stap is in de richting van voortdurende industrialisering van de veehouderij, waardoor de relatie tussen herkauwers en weidegronden verdwijnt — een ontwikkeling die een halt moet worden toegeroepen; overwegende dat eco-conditionaliteit, met inbegrip van de instandhouding van weidegronden, sinds de hervorming van het GLB van 2003 weliswaar wordt bevorderd als de voornaamste manier om deze belangrijke ecosystemen te beschermen, maar dat dit laat zien dat de intrekking van ondersteunende instrumenten zoals de melkquotaregeling of gekoppelde graslandbetalingen een onzalig besluit was;
- G. overwegende dat de gedelegeerde verordening dreigt te zorgen voor een relatieve toename van de graanteelt en meer invoer van sojabonen, in plaats van meer begrazing van weilanden, hetgeen betekent dat de Commissie plotseling bereid lijkt te zijn het huidige tekort aan plantaardige eiwitten in de Unie en de invoerafhankelijkheid te vergroten; overwegende dat als we echter zelfvoorzienender en veerkrachtiger willen worden en stappen willen zetten richting klimaatmitigerende en klimaatadaptieve

² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/DDN-20230322-1>.

extensieve productiesystemen die slimmer omgaan met hulpbronnen, we de weidegronden waarover we beschikken, moeten behouden; overwegende dat uit verschillende winstgevende en productieve agro-ecologische praktijken blijkt dat de Commissie er beter aan zou doen om bijvoorbeeld roulering van begrazingsweiden te bevorderen, waardoor kleinere veestapels alleen door middel van begrazing kunnen worden gehouden, weidegronden langer kunnen rusten, er voor meer biodiversiteit en diepere wortels alsook een betere waterkringloop en koolstofopname kan worden gezorgd, en de productiekosten kunnen worden teruggebracht door de afhankelijkheid van geïmporteerde diervoeders op basis van soja te verminderen;

- H. overwegende dat een afname van graslandarealen als gevolg van verstedelijking of bebossing aanpassingen van GLMC 1 weliswaar kan rechtvaardigen, maar dat de mogelijkheid om het referentiejaar te actualiseren onevenredig en buitensporig lijkt; overwegende dat het noodzakelijk is enige flexibiliteit in acht te nemen voor de instandhouding van graslandarealen op het niveau van landbouwbedrijven (maar dat de voorgestelde actualisering in grote mate afwijkt van de beoogde doelstelling om flexibiliteit te bieden) en er tevens voor te zorgen dat het voornaamste doel van GLMC 1 wordt bereikt, namelijk het beschermen tegen omschakeling naar andere vormen van landbouwgebruik met het oog op het behoud van de koolstofvoorraad, zoals vermeld in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115;
- I. overwegende dat lidstaten die de verliesratio van 5 % in vergelijking met de situatie van 2018 niet handhaven, verplicht zijn om de boven deze drempel verloren weidegronden te vervangen; overwegende dat een wijziging van het referentiejaar in de gedelegeerde verordening zou leiden tot een verstoring tussen die lidstaten en lidstaten die maatregelen hebben getroffen om landbouwers te stimuleren weidegronden in stand te houden; overwegende dat het Parlement in de recente hervorming van het GLB heeft gepleit voor eco-conditionaliteit, aangezien GLMC's een gemeenschappelijke regel zijn in alle lidstaten die bedoeld is om een neerwaartse spiraal op het gebied van milieuambities te voorkomen; overwegende dat het in twijfel trekken van GLMC's zou kunnen worden opgevat als een stap in de richting van hernationalisering van het GLB en daarmee als een mogelijk misbruik van het subsidiariteitsbeginsel;
- J. overwegende dat een wijziging van de eco-conditionaliteitsregels tot verwarring zou leiden en extra rompslomp met zich mee zou brengen voor zowel landbouwers als overheden die met de uitvoering zijn belast, omdat landbouwers reeds besluiten hebben genomen voor de productie voor het lopende jaar en de GLB-aangiften binnenkort moeten worden gedaan; overwegende dat de gedelegeerde verordening geen gevolgen zou hebben voor de meerderheid van de landbouwers, die zich reeds aan de geest van Verordening (EU) 2021/2115 houden; overwegende dat de klaarblijkelijke urgentie van dit besluit het gevolg lijkt te zijn van een plotselinge bezorgdheid bij de Commissie, die zich voorheen niet veel aantrok van de kritiek dat "marktgerichtheid" en de aanvaarding van de milieutransitie door landbouwers met elkaar in tegenspraak zijn;
- K. overwegende dat de landbouwsector een centrale rol speelt in het klimaatbeleid van de Unie, waarin in overeenstemming met de Europese klimaatwet wordt gestreefd naar koolstofneutraliteit uiterlijk in 2050, en dat landbouwgrond naar verwachting zal fungeren als koolstofput om onvermijdelijke emissies te compenseren en dat de sector momenteel meer uitstoot dan dat hij vastlegt; overwegende dat de gedelegeerde

verordening dit probleem zou verergeren en de doelstelling van de Unie om uiterlijk in 2030 310 miljoen ton CO₂-equivalent op te slaan, zou ondermijnen;

- L. overwegende dat GLMC 1 sinds de invoering ervan aan het begin van deze eeuw maar in beperkte mate doeltreffend is gebleken vanwege de frequente actualiseringen van het referentiejaar voor de verliesratio van 5 %, en dat de gedelegeerde verordening negatieve gevolgen zou hebben voor een van de belangrijke parameters van het klimaatbeleid van de Unie; overwegende dat door het omzetten van blijvend grasland in bouwland er 40 jaar lang 4 tot 6 ton CO₂ per hectare per jaar zal worden uitgestoten;
 - M. overwegende dat blijvend grasland en extensieve veeteelt een cruciale rol spelen bij het bevorderen van de biodiversiteit en het plaats bieden aan koolstofrijke ecosystemen, en dat het omploegen van dit blijvend grasland enorme nadelige gevolgen heeft voor de waterkwaliteit vanwege het vrijkomen van stikstof en ertoe leidt dat valleien en heuvels minder goed worden beschermd tegen bodemerrosie; overwegende dat de gedelegeerde verordening daardoor in strijd is met de doelstellingen van de verordening natuurherstel en de richtlijn bodemonitoring, waarover momenteel wordt onderhandeld, alsook met de fundamentele beginselen van de “koolstoflandbouw”;
 - N. overwegende dat de frustratie onder landbouwers de afgelopen weken is toegenomen, voornamelijk als gevolg van de daling van de landbouwprijzen, die gepaard ging met een halvering van de graanprijzen in de afgelopen 18 maanden; overwegende dat de achteruitgang op het gebied van de vergroening van het GLB geen oplossing zal zijn om het inkomen van landbouwers veilig te stellen en hun begrijpelijke gevoel van economische onzekerheid weg te nemen; overwegende dat met de Green Deal van de Europese Commissie weliswaar een ambitieuze agenda voor de transformatie van de landbouw is ingevoerd, maar dat er noch aan de Commissie, noch aan de lidstaten passende middelen zijn toegewezen om deze doelstellingen te verwezenlijken; overwegende dat deze doelstellingen voor landbouwers steeds onhaalbaarder lijken te worden, vooral gezien hun onzekere economische situatie in vergelijking met hun beter beschermde evenknieën, bijvoorbeeld in de VS; overwegende dat het maatschappelijk draagvlak voor de overgang naar agro-ecologische praktijken ons ertoe verplicht de “marktgerichtheid” van het GLB ter discussie te stellen;
1. maakt bezwaar tegen de gedelegeerde verordening van de Commissie (C(2024)01488);
 2. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie en haar ervan in kennis te stellen dat de gedelegeerde verordening van de Commissie (C(2024)01488) niet in werking kan treden;
 3. is van mening dat de regels van GLMC 1 weliswaar moeten worden verbeterd, maar dat deze gedelegeerde handeling qua inhoud en methodologie tekortschiet, met name door het ontbreken aan een effectbeoordeling en ondersteunende gegevens;
 4. is van mening dat de gedelegeerde handeling van de Commissie in tegenspraak lijkt te zijn met de beleidsoriëntatie van de basishandeling, slecht is onderbouwd, onevenredig lijkt te zijn, tot meer verstoringen leidt tussen landbouwers in de EU, het Europees klimaatbeleid ondermijnt en geen antwoord biedt op de reële problemen waarmee landbouwers in de EU worden geconfronteerd, met name economische onzekerheid;

5. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.